Train de trainer

Ogen Open: reageren als actieve omstaander

Op een efficiënte manier tussenkomen in een situatie van racisme, discriminatie of seksueel grensoverschrijdend gedrag is nooit gemakkelijk. Ook in andere noodsituaties voelen we ons als omstaanders vaak ‘verlamd’. Nochtans weten we uit onderzoek dat mensen kunnen leren om adequaat te reageren.

Hoe zou het zijn als in jouw gemeente, in jouw organisatie of in jouw bedrijf meer mensen zouden weten hoe ze als actieve omstaander kunnen reageren?

Het Hannah Arendt Instituut zet resoluut in op systemische verandering. Daarom ontwikkelden we een train de trainer voor lokale besturen, organisaties en bedrijven. De naam zegt het zelf al: in dit traject leiden we nieuwe opleiders op. De kennis en expertise die je mee naar huis neemt, kan je vervolgens zelf toepassen om nog meer professionals en burgers op te leiden. Want hoe meer opleiders, hoe meer impact.

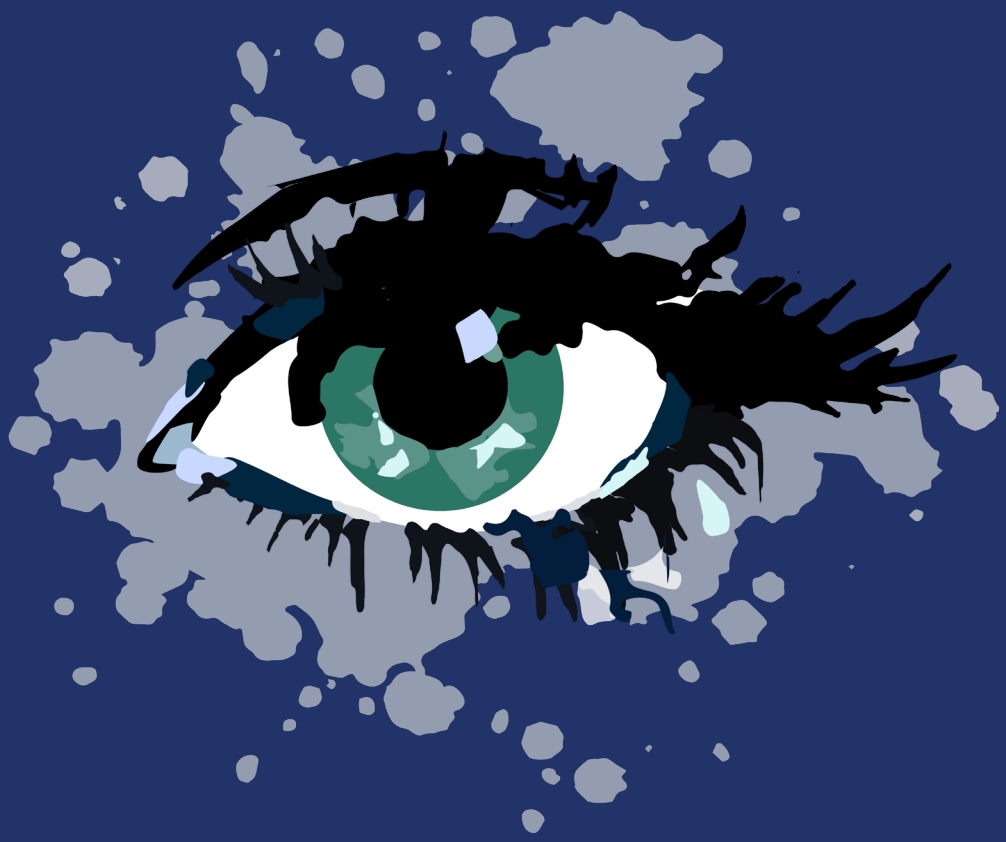

hannah
arendt
instituut

Het Hannah Arendt Instituut

Het Hannah Arendt Instituut (HAI) vormt de brug tussen de vijf Vlaamse universiteiten en het brede maatschappelijke veld. We maken de nieuwste wetenschappelijke inzichten toegankelijk voor beleidsmakers, professionals en burgers zodat zij ermee aan de slag kunnen in de praktijk. Daarbij ligt onze focus op de domeinen burgerschap, stedelijkheid en diversiteit. We zetten in op praktijkgericht onderzoek en valoriseren (vertalen) onderzoeksresultaten in onder meer vormingen en opleidingen.

Het HAI werd begin 2020 opgericht door de Vrije Universiteit Brussel, de Universiteit Antwerpen en de stad Mechelen. Intussen sloten ook de KU Leuven, de Universiteit Gent en de Universiteit Hasselt zich aan.

Huis De Zalm

Wij zijn gehuisvest in het historische pand Huis De Zalm in Mechelen en bieden daar, alsook op locatie, vormingen aan. Sinds de zomer van 2023 organiseren wij de train de trainer *Ogen Open: reageren als actieve omstaander*.

Programma

Deze training heeft als doel een diepgaand begrip te bieden van de theoretische aspecten van omstaandergedrag en te leren hoe te reageren als actieve omstaander. De train de trainer bestaat uit vijf trainingsdagen en omvat zowel theorie als praktijkoefeningen. Deelnemers dienen enkele thuisopdrachten uit te voeren.

Thuisopdracht

Bekijken online documentaire Kitty Genovese

Dag 1 + 2: Inzichten uit het onderzoek

We belichten de theoretische inzichten rond omstaandergedrag.

- **Het omstaandereffect**

  Casus Kitty Genovese (reflectie) – Casus Metro (observatie) – Halve eeuw onderzoek

- **Het omstaandereffect: situationele analyse**

  Blokkades op weg naar helpend gedrag

- **Het Bystander Intervention Model (BIM)**

  Op weg naar helpend gedrag: vijf stappen & vijf acties (D's of A's)

- **Het omstaandereffect: dispositionele analyse**

  Sympathie en persoonlijke onrust in de hersenen

- **Persoonlijke conflicthanteringsstijl (Thomas-Kilmann)**

  De rol en interactie van persoonlijkheid in een (nood)situatie

Dag 3

Reële verhalen: casuswerk + do's and don'ts: hoe lesgeven over omstaanders?

Dag 4

Oefenen met het standaardscenario + opdracht voor dag 5: vragen en lessituaties verzamelen

Dag 5

Intervisie na eerste trainerservaringen.

Theorie

Hoewel niet alle theoretische inzichten nodig zijn voor het geven van eindgebruikerssessies, stellen ze je als trainer in staat om vragen, bedenkingen of kritieken te behandelen.

Je leert over het omstaandereffect – hoe meer mensen aanwezig zijn in een noodsituatie, hoe kleiner de kans dat het slachtoffer wordt geholpen – en hoe dit effect kan worden tegengegaan. Uniek aan deze theoretische omkadering is dat het zowel de situationele als dispositionele aspecten van het omstanderseffect belicht. We baseren ons op meer dan 65 jaar onderzoek om te begrijpen welke situaties het omstanderseffect triggeren, en we verkennen recent neurobiologisch onderzoek naar de rol van persoonlijkheid en informatieverwerking in onze hersenen tijdens crisissituaties.

Deze theoretische introductie duurt anderhalve dag, waarin wetenschappelijke inzichten worden geïllustreerd aan de hand van diverse beeldfragmenten van echte situaties en laboratoriumexperimenten.

Scenario

Daarna wordt het basisscenario overlopen. Trainers kunnen gebruikmaken van dit scenario en het bijhorende educatieve materiaal (presentaties, casussen, video's, etc.) voor de uitwerking van een eigen eindgebruikersprogramma. We gaan daarbij dieper in op de talloze inzichten, adviezen en casussen, en verdiepen ons in de didactische aanpak en vertaalslag naar diverse doelgroepen en mogelijke omstaanderthema's (racisme, seksueel of ander grensoverschrijdend gedrag, noodsituaties …).

Oefenen

Daarna gaan we oefenen, oefenen, en nog eens oefenen. Theorie is belangrijk en waardevol, maar het ontwikkelen van vaardigheden is de essentie. We gaan actief aan de slag met het scenario en verkennen tijdens geacteerde simulaties hoe je kan reageren als omstaander. Zeggen wat je zou doen is heel wat anders dan het effectief ook doen. Je ondervindt aan den lijve welke reacties mogelijk zijn, welke reacties het beste passen bij jouw persoonlijke conflicthanteringsstijl en hoe je deze inzichten zelf kan toepassen in een eindgebruikerssessie.

Intervisie

Het laatste onderdeel van de training is een intervisie. We gaan ervan uit dat elke trainer concreet aan de slag gaat binnen diens eigen organisatie. Daarom vragen we de trainers om hun eigen scenario en hun eigen ervaringen mee te brengen op de intervisiedag. Om in groep en onder begeleiding van de trainers tot een bredere uitwisseling van leerervaringen te komen.

Educatief materiaal

Deelnemers ontvangen een **breed uitgewerkt scenario** en het bijhorende **educatieve materiaal** (presentaties, casussen, video's, etc.) voor de uitwerking van hun eigen eindgebruikersprogramma.

Ons scenario kan je beschouwen als een bouwdoos. In zes blokken worden diverse werkvormen aangereikt. Deze werkvormen zijn door de trainer zelf te selecteren en te combineren tot een samenhangend scenario dat afgestemd is op de noden van de eigen deelnemers.

Online leergemeenschap

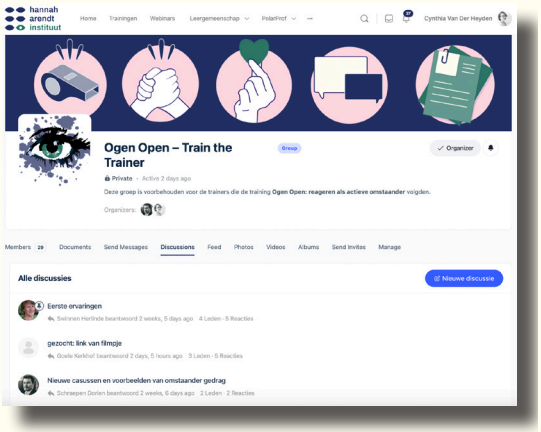

Bovendien bieden wij **permanente ondersteuning** via ons digitale leerplatform op arendt-academy.be. Dit wil zeggen dat trainers blijvend bij ons terecht kunnen met vragen, toegang hebben tot het meest recente materiaal en ervaringen kunnen uitwisselen met trainers uit andere lokale besturen, socio-culturele organisaties of private organisaties.

Onze experten

Christophe Busch

Directeur Hannah Arendt Instituut

Christophe Busch studeerde Criminologie aan de Universiteit van Gent, Holocaust & Genocidestudies aan de Universiteit van Amsterdam en Terrorismestudies aan de Universiteit van St Andrews. Hij werkte 12 jaar in de forensische psychiatrie en was directeur van Kazerne Dossin: memoriaal, museum en onderzoekscentrum over Holocaust en mensenrechten. Sinds 2020 is hij de directeur van het Hannah Arendt Instituut.

Christophe doet onderzoek naar processen van daderschap bij collectief geweld en naar evoluerende beeldvorming over concentratiekampen. In 2022 promoveerde hij op het proefschrift *Picturing Perpetration: The Holocaust seen through "the image as message"*. In 2023 publiceerde hij het boek *De duivel in elk van ons*.

Marjan Verplancke

Coördinator vorming en publiekswerking

Marjan Verplancke coördineert het luik vorming en publiekswerking binnen het Hannah Arendt Instituut. Haar expertise ligt in het domein van burgerschapseducatie rond thema's als leren uit het verleden, omstaandergedrag, asiel en migratie, propaganda en polarisatie. Marjan werd opgeleid als polarisatiestrateeg door Bart Brandsma (Inside Polarisation) en heeft een uitgebreide ervaring in het ontwikkelen van vormingsmateriaal en in het begeleiden van trainingen en workshops.

Kirsten Hachmang

Medewerker publiekswerking

Kirsten Hachmang is publieksmedewerker bij het Hannah Arendt Instituut. Ze is opgeleid als sociaal werker en cultuurmanager en heeft expertise in het initiëren van vernieuwende activiteiten die deelnemers handvatten bieden om deel te nemen aan de maatschappij.

Praktisch

Locatie

De train de trainer *Ogen Open: reageren als actieve omstaander* kan georganiseerd worden op het **Hannah Arendt Instituut te Mechelen** of op **een door u gekozen locatie**.

Indien de training bij ons plaatsvindt, staan wij in voor **lesruimtes en catering**. Vindt de training plaats op een andere locatie, dan voorziet u de lesruimte en catering.

Data

De training kan starten van zodra de bestelling is afgerond. De trainingsdagen worden **in samenspraak** ingepland.

Materiaal

Deelnemers ontvangen een **breed uitgewerkt scenario** en het bijhorende **educatieve materiaal** (presentaties, casussen, video's, etc.) na afloop van de training. Bovendien bieden wij **permanente ondersteuning** via ons digitale leerplatform Arendt Academy.

De opleiding en al het beschikbare educatieve en promotionele materiaal is in het **Nederlands**.

Administratie

Het Hannah Arendt Instituut staat in voor de **administratieve opvolging** zoals uitnodigingen, toegang tot het leerplaform, aanwezigheden en evaluatie, intervisie en cerficaten van trainers.

Prijs

We hanteren een vaste prijsformule waarbij we een prijsvermindering toekennen op basis van locatie en aantal deelnemers.

Opleiding in het Hannah Arendt Instituut in Mechelen:
2500 euro per persoon (excl. btw)
Vanaf 4 personen: 10% korting – Vanaf 10 personen: 20% korting

Opleiding op locatie:
2200 euro per persoon (excl. btw en reiskosten van docenten)
Vanaf 4 personen: 10% korting – Vanaf 10 personen: 20% korting

Catering is inbegrepen in de prijs. Bovendien ontvangt u na afronding van de training al het inhoudelijke materiaal.

Ter illustratie: 13 deelnemers op eigen locatie komt neer op € 22.880 (excl. btw) (13 x € 2200/p.p. = € 28.600 - 20 %)

Heeft u interesse in onze train de trainer?

Neem vrijblijvend contact op.

Marjan Verplancke
Marjan.Verplancke@hannah-arendt.institute

Kirsten Hachmang
Kirsten.Hachmang@hannah-arendt.institute

Hannah Arendt Instituut
Zoutwerf 5
2800 Mechelen
BTW nummer: BE 0749.636.883
IBAN: BE35 7360 7109 8337
BIC: KREDBEBB

hannah
arendt
instituut